

Hayatını xalqına həsr etmiş Lider!

Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 sentyabr 2022-ci il tarixli Sərəncamı Azərbaycan xalqının ümummilli lideri, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, görkəmli siyasi və dövlət xadimi Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileyinə verilmiş ən böyük töhfədir.

MƏNALI ÖMRÜNÜ XALQINA HƏSR ETMİŞ LİDER

"Heç bir millət şəxsiyyətsiz yaşaya bilməz". Bu fikir Azərbaycan adını öndə gedən dünya ölkələri sırasına yazar, öz əzaqqörənlilik ilə dünya siyasetçilərini daim heyrətə gətirmeyi bacaran, millətin hər bir nümayəndəsini ürkəndən seven dahi şəxsiyyət, ulu öndər Heydər Əliyevə məxsusdur! Əslində doğru deyiblər ki, zaman hər şeyi yerbəyər edir, hər şeyin, hər kəsin doğru qiymətini verir. İller keçdikcə, Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin böyüklüğünü, müdrikliyini, xalqını, vətənini necə bir məhəbbətlə sevdiyini daha çox anlayırıq. Bu siyaset nehənginin fealiyyəti bütün bəşəriyyətin xoşbəxt gələcəyi uğrunda mübarizəyə həsr olunmuşdur. Belə ki, tarixin xalqımıza bəxş etdiyi dahi şəxsiyyətin, müasir Azərbaycanın xilaskarı və memari, Ulu Öndəri Heydər Əliyevin bütün fealiyyətinin məqsədi Azərbaycanı güclü, demokratik dövlətə çevirmək və xalqına firavan həyat bəxş etmək idi. Azərbaycanın ən yeni tarixinin bütöv bir dövrü onun şərəflidir. Onun Azərbaycana otuz ildən çox rəhbərliyi dövründə ölkəmiz bütün sahələrdə böyük inkişaf yolu keçib.

Bütün menali ömrünü xalqına həsr etmiş Heydər Əliyevin siyasi və dövlət xadimi kimi zəngin fealiyyəti Azərbaycan xalqının şərfli tarixinde dərin və pozulmaz izler buraxaraq əsl dövlət idarəciliyi məktəbini əvvəlmişdir. Daha öndər həle Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövründə - 1969-1982-ci illərdə bütün varlığı ile sevdiyi xalqının xoşbəxt gələcəyi naminə əlindən gələni əsirgəməmişdir. Ulu öndər Heydər Əliyev sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi dövrləri xatırlayarkən deyirdi: «Biz sovet rejimində yaşayırıq. Məgər biz bu rejimi dəyişə bilərdik? Amma iş ondadır ki, bu rejim altında olsa da sən xalqın, millətin üçün nə edirsən. Əger bu rejimi dəyişdirmə bilmirsənse, onda onun imkanlarından istifadə edib xalqına kömək göstər. Mən bunu

etdim. Azərbaycan o illərdə çox yüksəklərə qalxdı". Azərbaycan sosial-iqtisadi vəziyyətinə görə SSRİ-nin tərkibində olan 15 respublika sırasında sonuncu yerlərdə qərarlaşdırdı. Bütün göstəricilər üzrə belə idi. Amma Heydər Əliyev 1969-cu ildə hakimiyyətə gəldikdən sonra ilk 5 illikdə inkişaf baş verdi. Belə ki, 1970-1982-ci illərdə respublikada 250 yeni müəssisə, istehsalat və sex tikilmiş, neftçılıma sənayesi müəssisələri tamamilə yeniden qurulmuş, iki elektron, elektrotexnika, radiotexnika, cihazçılığı sənayesi zavodları inşa olunmuşdur. Neticədə, göstərilən müddətde Azərbaycanda sənaye istehsalı 2,7 dəfə artmışdır. 1970-1982-ci illərdə kənd təsərrüfatının mecmu məhsulu 2,6 dəfə çoxalmış, əmək məhsuldarlığı 2,2 dəfə yüksəlmüşdür. Əsaslı dövlət vəsaiti qoyuluşunun 1 manat artımı hesabına əlavə olaraq 3,5 manatlıq məhsul almılmışdır. Göstərilən dövrde milli gəlir 2,6 dəfə çoxalmışdır. Azərbaycan büsbütün yenidən tikilib qurulmuş, kənd və qəsəbələr salınmış, fabrik və zavodlar tikilmiş, yaşayış məntəqələrinin siması tamamilə dəyişmişdir. Yetmişinci illərdək Azərbaycan kəndi əsasən ciy kərpicdən və palçıdan tikilmiş komalarlardan ibarət idi. Kəndlilərin geliri az olduğundan güzəranı ağır keçirdi. Kənd təsərrüfatının yüksəlişi bu sahədə inqilabi dəyişiklik yaratdı. Yeni texnika və aqrotexniki qaydaların genişləyiq tətbiqi hesabına əmək məhsuldarlığı və məhsul istehsalı bir neçə dəfə artı, təsərrüfatların və əməkçilərin gəliri qat-qat çoxaldı. Kəndlilərin güzəranı və məişət şəraiti dəyişdi. Azərbaycan kəndi palçıq komalarından qurtularaq simasını dəyişdi. O vaxtdan həyətində minik avtomobili, ikimərtəbəli ağ misar daşından evi, məişətində hər növ elektrik cihazları olan kəndi ailələri Azərbaycan kəndlilini xarakterizə edən başlıca əlamətə əvvərildi. Bu gün elə bir kənd tapılmaz ki, orada Heydər Əliyev dövrünü xatırladan bir neçə "abidə"yə rast gəlinməsin. Öləke paytaxtı Bakı şəhəri də yeni mikrorayonlar, park və xiyanalar, küçə və meydanlar hesabına

ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEV:
“Həyatımın mənasını ancaq xalqa sədaqətlə xidmət etməkdə görüürəm”

böyükərək gözəlləşdi. "Gülüstan" və "Respublika" sarayları, Prezident sarayı və Milli Məclisin binası, "Moskva", "Azərbaycan", "Abşeron" mehmanxanaları, Əl oyunları sarayı və Olimpiya idman Kompleksi, metro stansiyaları və digərləri həmin dövrde tikilmiş, N.Nərimanov, C.Cabbarlı, Nəsimiyə, H.Cavidə və digər görkəmli həmvətənlərimizə abidələr qoyulmuş, onurlarla ədəbiyyat və incəsənət xadimini, sənətkara fəxri adlar, dövlət mükafatları verilmişdir.

Ulu öndər Heydər Əliyev bütün sahələrdə olduğu kimi, ordu sıralarında da milli kadrların yetişməsinə və yerləşməsinə çalışırdı. Ölkəyə birinci rəhbərliyi dövründə Azərbaycanda fealiyyət göstərən herbi məktəblər maraqlanın ümummilli lider orada nəinki təhsil alanların, hətta dərs deyenlərin arasında belə azərbaycanlıların tək-tük olduğunu bilmədi. Çox keçmədən Ulu öndərin təşəbbüsü və şəxsi himayəsi altında Cəmşid Naxçıvanski adına herbi təməyülli məktəb açıldı. Tezliklə bu məktəb böyük şöhrət qazandı. Yeniyetmələr həvəslə burada oxumağa gelir, sonra təhsillərini keçmiş SSRİ-nin müxtəlif ali herbi məktəblərində uğurla davam etdirirdilər. Qarabağ uğrunda döyüşlərdə məktəbin müdavimləri böyük şücaət göstərdi, bir çoxu Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı fəxri adına layiq görüldü. Müstəqillik dövründə milli ordu quruculuğunda vaxtile C.Naxçıvanski adına herbi təməyülli məktəbi bitirən zabitlərin əməyi böyük olmuşdur. Onlar bu gün də orduda ləyaqətlə xidmət edir, Heydər Əliyev ideyalarına sadıqlıqlarını nümayiş etdirirlər.

1990-ci il yanvar 20-də xalqımıza qarsı əsrin ən böyük cinayətlərindən biri törədildi. Dağlıq Qarabağ'a qarşı təcavüz nəticəsində torpaqlarımızın 20 faizi işğal edildi, 20 mindən çox insan şəhid, 30 mindən artıq adam isə silahsızlandı. Belə ağır bir zamanda Heydər Əliyev öz həyatını təhlükə altına alaraq xalqı ilə birgə olduğunu bəyan etdi. Məhz Ulu Öndərin səsi Kremlin ölkəmizin ətrafında yaradılmış informasiya blokadasını yaradı. Önce Naxçıvanı çətin durumdan xilas edən Ulu Öndər, 1993-cü ildə xalqın təkidi və tələ-

bi ilə Bakıya qayıtdı.

Beləliklə, Azərbaycanın dövlətçiliyi, məlumatımız və vətənimiz xilas oldu. Azərbaycan yenidən dinamik inkişaf tempini eldə etdi. Ənənəvi SSRİ dövründə başlanan və məhz müstəqilliyimizə hesablanmış layihələr davam etdirildi, müstəqil dövlətimiz yaşadı. Artıq qarşısındakı məqsəd dövlətin qurulması, dövlətçilik ənənəsinin yaradılması, dövlət idarəciliyi institutlarının formalasdırılması və müstəqil ölkəmizin qanunvericilik bazasının təşkili idi. Bütün bunlarla yanaşı, müstəqil Azərbaycan dövlətinin xarici siyaset kursu formalasdırıldı. Ulu Öndər bu vəzifələrin öhdəsində ləyaqətlə geldi. Azərbaycanda müstəqilliyin əbdəliyini, dönməzliyini təmin edən dövlət quruluşu yaratdı. Və həmin dövlələrdə ölkədə böyük bir qarşılurma yaranmışdı. Heydər Əliyev zəkası ölkəmizi bu problemdən xilas etdi. Məhz Ulu Öndərin seyi nəticəsində Azərbaycanda hüquqi dövlət quruldu. Bugünkü demokratik prinsiplərə sadıq, vətəndaş cəmiyyəti, inkişaf etmiş və sabit Azərbaycanın təməli mehz 1993-cü ilin yayında atıldı. O, 1991-1993-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri, Azərbaycan Respublikası Ali Soveti sədrinin müavini olmuşdur. Heydər Əliyev 1992-ci ildə Yeni Azərbaycan Partiyasının Naxçıvan şəhərində keçirilmiş təsis qurultayında partianın sədri seçilmişdir. 1993-cü ilin may-iyununda hökumət böhranının son dərəcə keşkinleşməsi ilə ölkədə vətəndaş mühərribəsinin baş vermesi və müstəqilliyin itiriləsi təhlükəsi yarandıqda Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevin hakimiyyətə gətirilməsi tələbi ilə ayağa qalxdı. Heydər Əliyev 1993-cü il iyulun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin Sədri seçildi, iyulun 24-də isə Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin selahiyətlərini həyata keçirməye başladı. 1993-cü il oktyabrın 3-də ümumxalq səsverməsi nəticəsində Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. O, 1998-ci il oktyabrın 11-də xalqın yüksək feallığı şəraitində keçirilən seçkilərde səslerin 76,1 faizini toplayaraq, yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi.

1993-CÜ İL 15 İYUN - XİLAS-KAR MİSSİYALI QAYIDIS

Ulu önderin ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə gelişmiş nəinki Azərbaycanı, bütöv bir xalq məhv olmaq təhlükəsindən xilas etdi. Xalq ən ağır günlerini yaşadığı bir zamanda sevimli oğlunu, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevi ölkəni idarə etməyə çağırıldı. Bu təkidi çağırışın arxasında sonsuz xalq etimadı, millətin məhəbbəti və inamı dayanırdı. Lakin onun birinci hakimiyyəti dövründəki abad Azərbaycandan heç nə qalmamışdı. Ümummilli Liderin 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə xilaskar missiyalı qayıdışı xalqın milli dövlətciliyinə və sabahki günün inamını özüne qaytarlığı, ölkə həyatının bütün sahelerine nüfuz etmiş böhran aradan qaldırıldı, Qarabağ cəbhəsindəki uğursuzluqların qarşısı alındı, ictimai-siyasi sabitlik, milli-mənəvi həmrəylilik və vətəndaş sülhü temin edildi, en başlıcası isə itirilməkdə olan dövlət müstəqilliyi qorunub saxlanıldı. Yaxın keçmişizdə baş verən hadisələre qiymət vermeyi bacaran hər bir insan dərk edir ki, Heydər Əliyev qardaş qırığının, vətəndaş müharibəsinin qarşısını almağa həyatını təhlükəyə atmaqla, ölümündən çəkinməyərək nail oldu.

1993-cü il oktyabrın 3-də ümumxalq səsverməsi nəticəsində Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Ümummilli Liderin həyata keçirdiyi texirəsalınmaz tədbirlər nəticəsində ölkəmiz müstəqilliyini itirmək, parçalanmaq, vətəndaş müharibəsi təhlükəsindən xilas oldu. 1994-cü ilin sentyabrında «Əsrin müqaviləsi» adlandırılınan neft müqaviləsinin imzalanması müstəqil Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq arenada strateji mahiyyət kəsb edən möhtəşəm qələbəsi idi.

1995-ci ildə müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyası qəbul edildi. Ulu Öndərin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə hazırlanmış bu ali sənəd Azərbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının qorunması və temin olunmasında yeni mərhələ açıldı. 1998-ci ildə şərqi ilk dəfə olaraq Azərbaycanda ölüm hökmü ləğv olundu. Heydər Əliyev üçün müstəqil Azərbaycan fəlsəfəsinin təməlinde azadlıq, demokratiya, iqtisadi tərəqqi, sosial ədalət və rifah durdurdu. Hakimiyyətin bölünmə

principinin təsbit olunması, hüquq normalarının və qanunvericilik bazasının beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, müasir idarəetmə üsullarının bərqərar olmasına və müvafiq dövlət qurumlarının formalasdırılması Ümummilli Liderin rəhbərliyi ilə gerçəkləşən genişmiqyaslı quruculuq programının tərkib hissələridir. Azərbaycanda müasir, demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət quruluğu, vətəndaş cəmiyyətinin təşəkkülü, milli-mənəvi dəyərlərə qayıdış və elmin, təhsilin, mədəniyyətin inkişafı əbədi surətdə Dahi Şəxsiyyətin adı ilə bağlıdır. 1998-ci il oktyabrın 11-də Ulu Öndər yeniden yekdilliklə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Bu, Ümummilli Lidərə olan sonsuz etimadı, məhəbbəti, inamı bir daha sübut edirdi. Heydər Əliyevin fealiyyətinin 1993-2003-cü illəri bir ömrün qızıl salhaməsidir. Ulu Öndər həmin dövrde Azərbaycanı yalnız parçalanmaqdandır, dövlət çevrilişlərindən, özbaşınalıqlardan xilas etmedi, həm də xalqımıza yeni, firavan, ildən-ile gözəlləşən bir həyat, müstəqilliyi daha da möhkəmləndirilmiş Azərbaycanı bəxş etdi.

Sevindirici haldır ki, Ulu Öndərimizin ölməz ideyaları bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir və ötən müddət ərzində dövlətimizin başçısının yorulmaz fealiyyəti nəticəsində Azərbaycan dünyasının ən dinamik inkişaf edən ölkələrindən birinə çevrilib. Zaman Heydər Əliyev siyasetinin alternativsizliyini və xalqın İlham Əliyevi dəstekləməklə ən doğru addım atdığını göstərir. Bütün beynəlxalq təşkilatlar birmənli şəkilde etiraf edirlər ki, Azərbaycanın inkişafı sürətlənib, ümumi daxili məhsul istehsalının artım tempini görə dünyadan lider dövlətlərindən birinə çevirilib.

HEYDƏR ƏLİYEVİN ARZULARINI GEÇƏKLƏŞDİRƏN QALIB LİDER İLHAM ƏLİYEV

“Inanıram ki, mənim axıra çatdırı bilmədiyim taleyülü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırı biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və geləcəyinə böyük ümidi bəsləyirəm”. Bu, sadəcə, Heydər Əliyevin taleyülü məsələləri inandığı bir insana həvələ etməsi deyildi. Burada dahi

azad edilməsi uğrunda mübarizədən saxlaya bilməz. O, siyasi peşəkarlıqla Azərbaycana qarşı beynəlxalq miqyasda diplomatik cəbhənin formalaşmasının qarşısını aldı. Və bütün bunların fonunda Qarabağ cəbhəsində Azərbaycan Ermənistanın yürüdüyü 30 illik işgalçılıq, talançılıq, varvarlıq, terrorçuluq siyasetini əməli şəkilde cəzalandırdı.

ATA VƏSİYYƏTİNİN VƏ OĞUL VƏDİNİN YERİNƏ YETİRİLMƏSİ GERÇƏKLİYİ

Xüsusiələ, Şuşamızın işgaldən azad olunması münasibəti ilə Fəxri Xiyabanı və Şəhidlər Xiyabanını ziyarət edən Cənab İlham Əliyev həm də ATA vəsiyyətini yerinə yetirdiyini qürurla, şərəflə vurguladı. Bu, həm də belə bir qənaətə gələn həqiqətdir ki, Azərbaycan xalqının ulu öndəri Heydər Əliyev işgal altında torpaqlarımızın, xüsusiələ də Şuşamızın azad olun-

Bir sözə, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bir zamanlar bütün dünyaya bəyan etdiyi kimi, Azərbaycan vətəndaşının ən gözəl sabahları öndədir, ən qüdrətli zamanları irəlidədir! Azərbaycanın müstəqilliyi daimidir, əbədidir, dönməzdür! Bu gün böyük fəxr hiss ilə qeyd edirik ki, müasir müstəqil Azərbaycan ulu öndər Heydər Əliyevin şah əsəridir. Bu əsəri zənginləşdirən Ümummilli Liderin düşnүümüş və məqsədyönlü siyaseti nəticəsində bütün sahələrdə davamlı uğurlara imzanın atılması, Azərbaycanın dünya dövlətlərinin imzaları arasında imzasının olmasına sürətdə. Bu, Heydər Əliyev işığının nurlandırıldığı yolun davamçısı Prezident, Ali Baş Komandanımız Qalib Lider İlham Əliyev yolunun dönməz və sarsılmaz yoludur.

Ruhun şad olsun, Ulu Öndər, Qarabağ Azərbaycanı! Azərbaycan xalqının Qalib Lideri, Azərbaycan xalqının Prezidenti

liderin uzaqqorənliyi də aydın seziklər. Ulu öndər Heydər Əliyevin 2003-cü ildə xalqa müraciətində əksini tapan bu fikirlər Prezident İlham Əliyevin son 19 ildə gördüyü işlərə, Azərbaycanın əldə etdiyi uğurlara, ən əsası bugünkü qələbəmizə belədçilik edir: bugünkü qələbənin möntiqi əsası, bünövrəsi və onu yaradan fəsəfə Heydər Əliyevin fealiyyətinin məhsuludur.

Prezident İlham Əliyev xalqımızın ən böyük arzularını gerçəkləşdirən Şəxsiyyət kimi, əyni zamanda, Müzəffər Liderlik adını əbədi olaraq tarixe yazdı. O, son 200 ildə tarixi torpaqlarını ardıcıl şəkildə itirməyə möhkum edilmiş Azərbaycan xalqının milli mənliyini, mənəvi ruhunu və siyasi gücünü özüne qaytarlığı, tarixi ədaləti berpa etdi. Məhz bu tarixi həqiqətləri incələdikdən sonra vurğulaya bilərik ki, Müzəffər Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevin Liderliyi sayesində dünyada qalıcıyyət və zəfərlər yanan, öz gücü ilə ərazi bütövlüyünü bərpa edən qüdrətli ölkə olaraq tanınmaqdadır. Cənab İlham Əliyev sübut etdi ki, heç bir qüvvə Azərbaycanı haqqında, torpaqlarının işğaldan

masında siyasi varisi Cənab İlham Əliyevin möhtəşəm yer alacağının görüldü! Uzaqqorən və əbədi liderimizin Şuşa vəsiyyəti də onun azad olunmasından sonra xalqımızın çatdırıldı: «Mən bu gün, eyni zamanda, ulu öndər Heydər Əliyevin fealiyyətinin məhsuludur. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbedir! Şəhidlərimizin, ulu öndərin ruhu şaddır bu gün! Gözün aydın olsun, Azərbaycan!».

Bu dövlətcilik tariximizle yanaşı, həm də dünyadan yeni tarixinə yazılın bu qalılıyyət simvolunda xalqımızın iki övladının – ulu öndər Heydər Əliyevin və Böyük Sərkərdə, Prezident İlham Əliyevin adlarının qızıl hərflərə həkk olunması artıq danılmaz bir gerçəklilikdir – ATA vəsiyyətinin və OĞUL vədinin yerinə yetirilməsi gerçəklilik! Və bu gün Azərbaycan ən yüksək zirvələri fəth etməklə ulu öndər Heydər Əliyevin görmək istədiyi Azərbaycanı. Və bu gün müqəddəs qələbə günündə hamımız Ulu Öndərin məzarını ziyarət edəcək, onun ruhuna dualar oxuyacaqıq. Çünkü çox böyük qürur hissi keçiririk ki, əzəli, qədim Azərbaycan torpaqlarına, Qarabağa qayıdırıq, çünki Qarabağ Azərbaycanıdır!

RƏFIQƏ HÜSEYNNOVA